

Výňatek z knihy

LOSÝ V SRDCI EVROPY

Od klasických ke stírácím

Vydalo Nakladatelství Olympia, a.s.
SAZKA - OLYMPIA 2002
Edice Sazka
autor Ivo Kasal

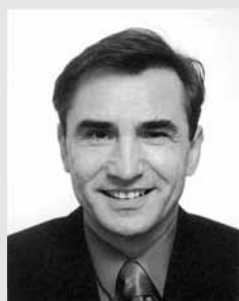
(dvacátéprvní pokračování)

LOTERIE TŘÍDNÍ

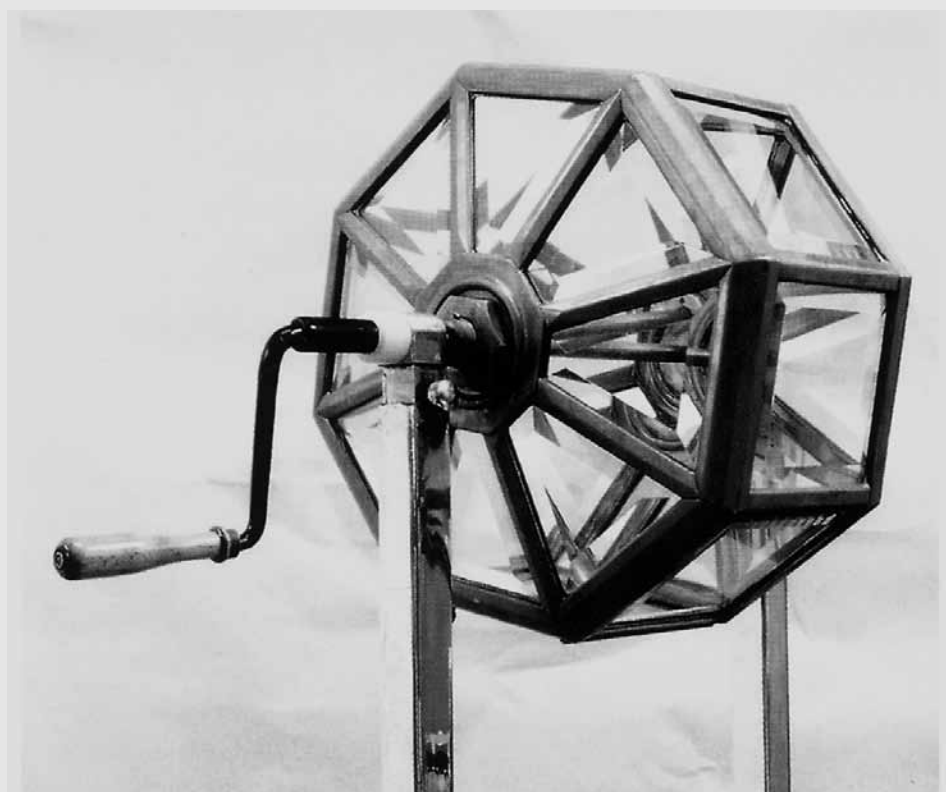
Do roku 1918

Vedle 41 hlavních a 36 998 nejmenších výher vylosováno bude ještě celkem 2160 výher středních, nižších než K 10 000. Hlavní výhrou každé kategorie bude však vlastně prémie, připadající onomu losu, jenž vylosován bude v V. třídě jako poslední s nějakou větší výhrou, nejméně K 2 000, prémie tato stanovena na K 700 000, s níž nutno při každém oceňování výhodnosti loterie počítati. Kdyby se náhodou stalo, že by los vyhrávající v V. třídě hlavní výhru K 300 000 vylosován byl v tom pořadí výher, že by na všechny ještě po něm slované losy připadly pouze výhry nižší než K 2000, připadla by tomuto losu ještě i uvedená prémie, čímž by činila hlavní výhra v tomto nejvýhodnějším případě

K 1 000 000,-. V případě nejpříznivějším činiti bude tato hlavní výhra arci pouze K 702 000. Všecky výhry vypláceny budou beze všech srážek, neboť stát se rozhodl se ani jinak všude zavedenou 20% daň z výher nesrážeti. U porovnání s loterií číselnou, jakož i s ostatními loteriemi třídními jest plán rakouské třídní loterie - v nynější své formě - pro hráče velice příznivým. Celkový hrubý příjem státu z rozprodaných losů (přičemž arci nelze bráti v úvahu případný počet hráčů, kteří své třídní sázky nechají propadnouti, upustivše v některé z prvních čtyř tříd od další hry a jejichž propadlé losy průběhem loterie noví hráči vlastně znovu zaplatí, příjem státu tím vlastně vzroste o něco, ale vzhledem k celkové náchylnosti ke hře,

JUDr. Ivo Kasal

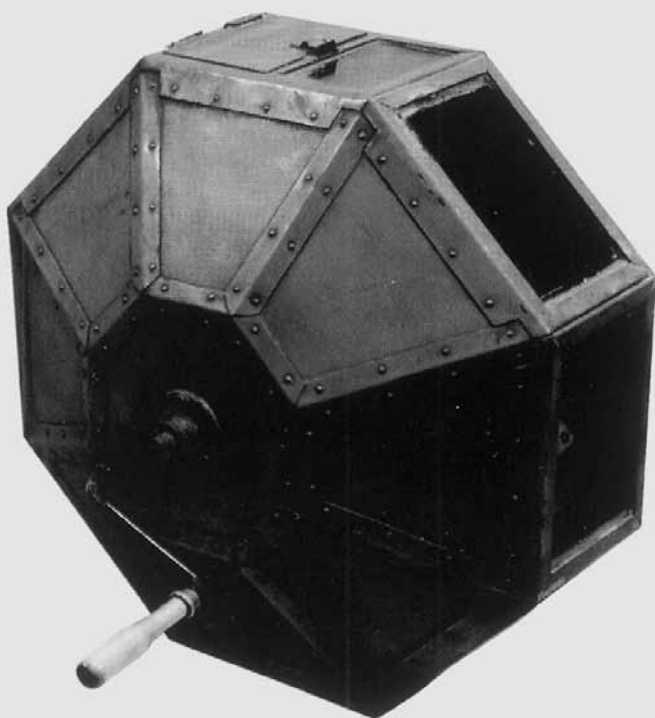
vzhledem k vysoké naději, již skýtá slosovací plán V. – poslední to právě – třídy a vzhledem k celkovému – malému poměrně počtu všech vydaných losů – nemůže tato pravděpodobná čísllice býti nějak směrodatně vysokou.

Z celého projektu jest patrné, že tát si tu vede velice opatrně, vydáním poměrně malého počtu losů, jež jistě lehce umístěny budou nebude musit hry se sám účastnit, co by jinak na nerozprodané losy učiniti musil, čímž mu nevznikne žádná možnost ztrát. Snahou učiniti podnik, pokud jen lze pro hráče výhodným, má jistě za účel získati u publika potřebné půdy pro loterii třídní, neboť nejenže stát zamýšlí vypláceti výhry netto, beze srážek, ale on ani nemíní pro počátek alespoň využití cele vahrazeného si práva, by zadržel pro sebe – jako režijní výlohy a zisk – 30 %, nýbrž spokojuje se pouze zadržením 25 % z penize celkových sázek. Oproti tomu jevílo by se účelným snížit poněkud výši hlavní výhry, zejména však prémií, činící K 700 000, ve prospěch výher ostatních. Opatření takové bylo by snad pro hráče méně svůdné, ale z hlediska hospodářského učinilo by plán spravedlivějším. Jest však nadále úzkostlivě dbáti, by časem loterie třídní v plánu svém nebyla zhoršena:

by pokud jen lze malé procento hráčů ztrácelo úplně své sázky a aby stát zadržel jenmalé odůvodněné procento hracího kapitálu pro sebe. Hlavně jest však ze všech sil k tomu působiti, by v poslední době – a to zejména

v českých zemích – patrný úbytek sázek v loterii malé, jenž vedl i ke zrušení některých, úmrtím držitele uprázdněných sběren, nestal se důvodem k nahrazení pouze ušlých tak příjmů státních výnosy z loterie třídní, a aby z jednoho zla nevyvinula se trvale zla dvě, že by totiž vedle nové třídní loterie zůstala snad na řadu dlouhých let v činnosti ještě i loterie číselná. To znamenalo by krok zpět, bylo by to těžkým hříchem národohospodářským a vselo by to jistě povážlivou nedůvěru ke správě státních financí až do širokých vrstev.

Diskuse se samozřejmě týkaly i jiných oblastí třídní loterie jako zaváděné novinky. Velmi všechny zajímalo, jak se budou vlastně losy prodávat. Původně je měly nabízet jen peněžní ústavy, na venkově hlavně záložny. Převládá však názor, že prodej by měl být rozšířen i na jiné subjekty. Jak zástupci státu, tak odborná veřejnost se však shodli na tom, že je nezbytný zákaz účasti ve hře v zahraničních loteriích. Přestože se jednalo o jeden stát, za zahraniční

loterii se považovala i třídní loterie uherská, zavedená již před 15 lety.

V duchu těchto diskusí byl nakonec zákon o třídní loterii přijat a náležitě publikován. Do loterijní historie vstoupil pod č. 94/1913 ř. z. Tak byla i v Rakousku zavedena třídní loterie jako trvalý zdroj příjmů císařské a královské pokladny formou dobrovolné daně obyvatelstva. Zákon nabyl účinnosti a na trhu se objevila brožurka Viktora Oplatky *Lež o třídních loteriích*. 20. prosince 1913 se stala jedním z bodů 187. schůze XXI. Zasedání poslanecké sněmovny. Poslanci Charvát a dr. Wintr totiž interpretovali ministra práv a žádali zdůvodnění jejího zabavení. Z následujících citátů dost jasně vyplývá, proč byla *Lež o třídních loteriích* zakázána:

Rakouská třídní loterie znamená jednu z největších porážek, jež kdy utrpěl rakouský byrokratizm. Zdá se, jako by byli „státníci“, kterým za toto protilidové dílo vděčíme, z různých končin sehnání živlové, již byli sto učiniti vše možné, kromě návrhu, neřku-li založení dokonalé loterie. Celá „rakouská třídní

loterie“ je jedním z nejnepodařenějších plánů rakouské aristokracie úřednické, fantastickými paragrafy shrnutý a sepsaný nápad člověka, ježž možno posuzovati pouze z psychiatrického

hlediska. Ačkoliv se dostávalo pánům ve Vídni sdostatek vzorů dle saské, uherské hamburské (a jak se všechny tyto loterie nazývají), z nichž mohli jednoduše okopírovati způsob, jakým „konkurence“ zakládá neb vydává své loterie, přece je nedovedli vídeňští byrokraté ani opsati. Poslouchali, nechtějíce nikomu svěřiti „tajemství“, hlavu bezhlavé finanční byrokracie, na místě aby se dotázali finančníků, bank a směnárén, čímž rakouský stát poškodili o miliony, neb takový nekonečně velký a národy bohatý stát, jakým je Rakousko, vydá celkem 100 000 losů pro celé Rakousko, kdežto pruská loterie sama vydá více než 428 000 losů, okolnost, kterou prohlédne i slepý.

Avšak pánové ve Vídni věnovali svůj zřetel jiným věcem. Nařizují v „zákoně“ prodejnám „vzdušné“ široké místnosti, veliké vchody, laskavou obsluhu, zdatnost, podřizují všechny prodavače kontrole a nařizují, aby měli otevřeno od 8. hodiny ranní až do 7. hodiny večerní. Finanční správa pomýšlí podle všeho zacházeti s bankéři a bankami jako policie s nevěstkami.

(pokračování příště)

